

УДК 330.341.1+330.341.2

**ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ - ЗАПОРУКА
УСПІШНОГО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ****Штефан Н М., к.т.н***ДВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпро*

У статті розглянуто структуру промисловості за технологічними укладами, джерела фінансування інноваційної діяльності, проаналізовано обсяг виконаних наукових і науково-технічних робіт та інших факторів, що впливають на успішність інноваційного розвитку країни. Проведений аналіз сучасного стану інноваційного середовища країни виявив орієнтацію економічної політики держави на збереження економічної моделі розвитку держави, що ґрунтується на низько технологічних укладах промисловості. Проведене дослідження дало змогу встановити необхідність перетворення інституціонального середовища країни. Метою дослідження є розробка і обґрунтування удосконалення інституціонального механізму, як складової фінансового механізму, що створює організаційно-нормативні умови стабільної роботи суб'єктів господарювання у сфері фінансів. Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в можливості їх використання під час формування відповідної законодавчої бази розвитку підприємництва.

Ключові слова: інституціональне середовище, інноваційний потенціал, фінансові результати

UDC 330.341.1+330.341.2

**INSTITUTIONAL REFORMS – PLEDGE TO SUCCESSFUL
INNOVATION DEVELOPMENT IN UKRAINE****Shtefan N., PhD in Techn.Sc.***National Mining University, Dnipro*

The article describes the structure of the national industry in terms of level of technologies, sources of innovative activity financing. The volumes of scientific and technical works performed are being analyzed, as well as other factors of successful innovative development of the national industry. The conducted analysis of the current state of innovative conditions has revealed the orientation of national economic policy on preserving the economic model of development based on the low-technology sectors of the national industry. The conducted studies made possible to establish the need to transform the institutional environment. The purpose of the study is to develop and justify the improvement of the institutional mechanism, as a component of the financial mechanism that creates the organizational and regulatory conditions for the stable operation of businesses within the field of finance. The practical significance of the

research obtained results is that they may be used in the formation of an appropriate legislative framework for the development of entrepreneurship.

Keywords: institutional environment, innovative potential, financial results

Актуальність проблеми. Розвиток економіки країни завжди пов'язаний з інноваціями, які започатковують нові технологічні уклади. Світова економіка протягом останніх десятиліть характеризується суттєвим зростанням ролі наукомістких, високотехнологічних виробництв, розвиток яких визначається головним чином інтенсивним використанням знань і широким впровадженням інновацій у різні сфери економічного та суспільного життя. В Україні цей показник не тільки низький, але й має негативну тенденцію розвитку. Тому проблема оздоровлення економіки країни за рахунок інноваційного потенціалу шляхом перетворення інституційного середовища є актуальною задачею сьогодення.

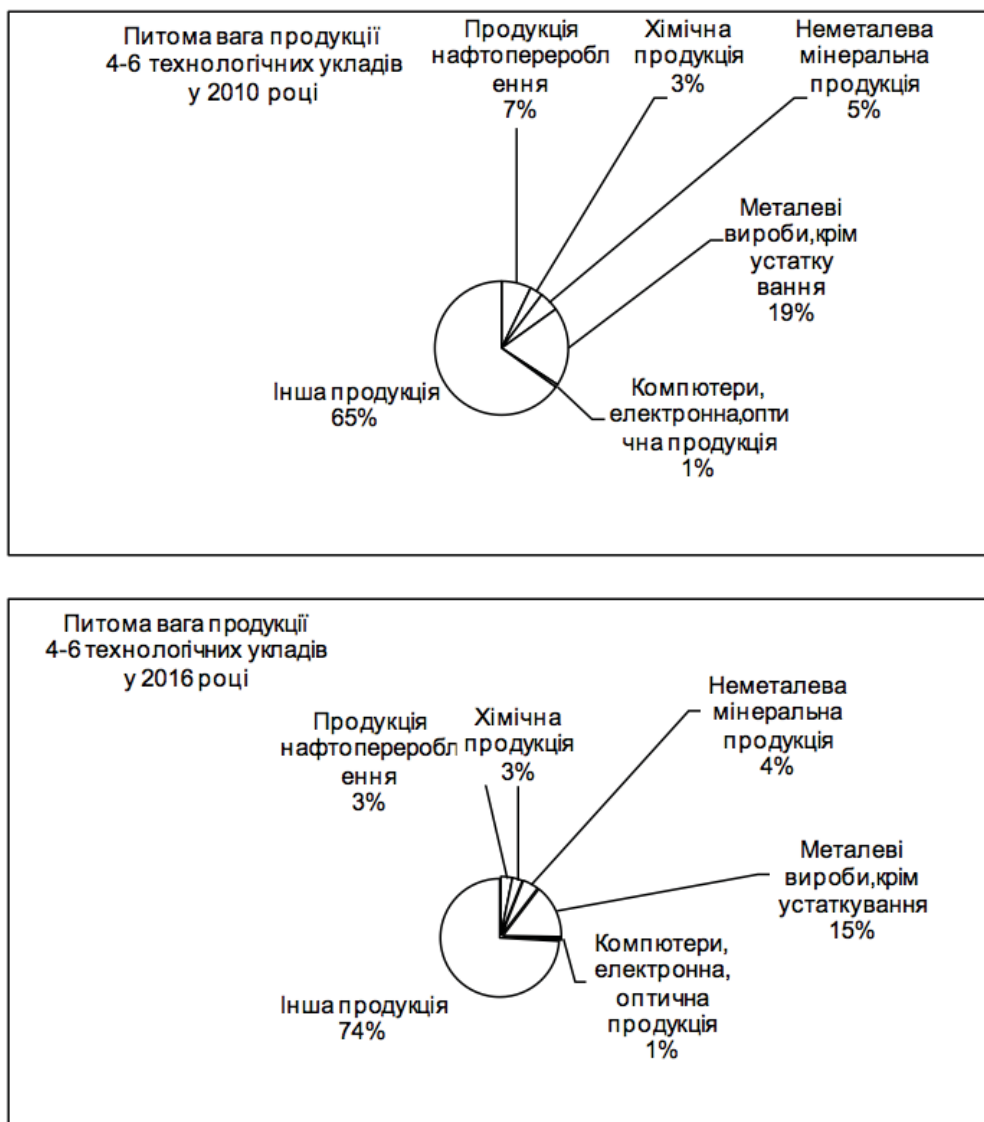
Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні проблеми формування інституціонального середовища розглядалися в роботах Д.Норта[6], О. Вільямсона[7], Дж.Окслі [8], А.М.Олейника [9], С.О.Кузнецова [10], Р.І.Капелюшнікова [11], А.А.Ткача [12]. Проте необхідність забезпечення інноваційного розвитку в Україні зумовлює необхідність удосконалення чинного фінансово-господарського механізму та інституціонального механізму як його складової.

Метою дослідження є розробка і обґрунтування удосконалення інституціонального механізму, як складової фінансового механізму, що створює організаційно-нормативні умови стабільної роботи суб'єктів господарювання у сфері фінансів..

Виклад основного матеріалу. Економічний розвиток країни і світу в цілому визначається впровадження інновацій у різні галузі і сфери економіки та соціальної сфери.

Аналіз обсягу реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) країни за видами економічної діяльності у 2010-2016 роках виявив наступну тенденцію: частка продукції тих видів діяльності, які відносяться до четвертого – шостого технологічних укладів (який базується на розвитку генної та біоінженерії, нанотехнологій, енергозберігаючих, інноваційних космічних технологій), складає невелику частину і має негативну тенденцію до подальшого зменшення. Так, питома вага виробництва коксу, продуктів нафтоперероблення

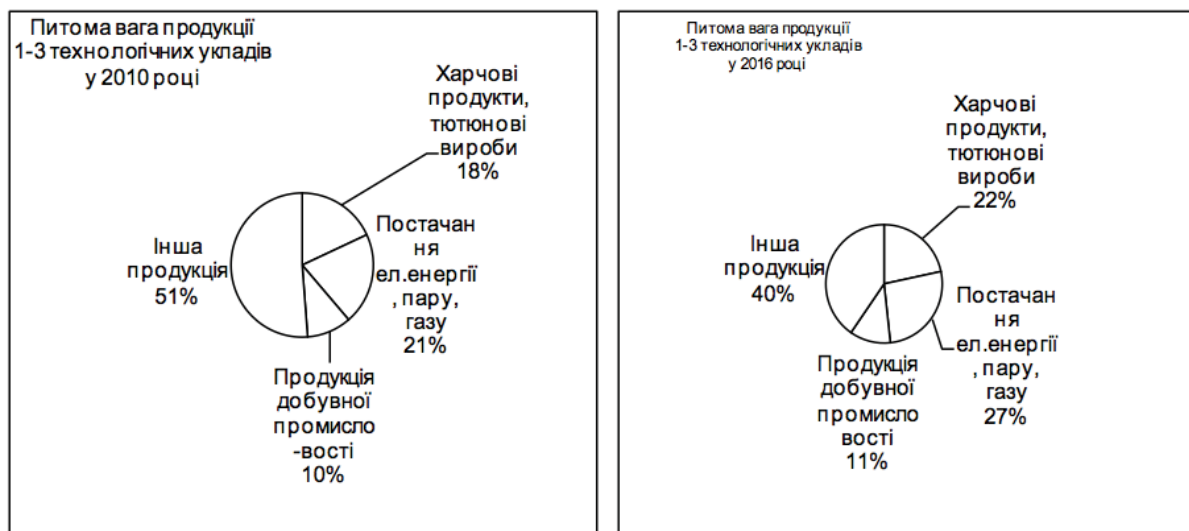
зменшилось з 7.2% у 2010 році до - 3,2% у 2016 році; виробництва хімічних речовин і хімічної продукції - зменшилось з 3.1% у 2010 році до - 2,8% у 2016 році; виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції - 4,4%, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування - зменшилось з 19.1% у 2010 році до - 14,9% у 2016 році; виробництва електричного устаткування - зменшилось з 1.5% у 2010 році до - 1,2% у 2016 році; виробництва комп'ютерів, електронної та оптичної продукції зменшилось з 0.7% у 2010 році до 0,6% у 2016 році [2].

Рис. 1 Питома вага промислової продукції 4-6 технологічних укладів у її загальному обсязі у 2010 та 2016 роках
Джерело: [2]

Зросло лише виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів і зросло майже в 2 рази: з 0,7% у 2010 році до 1,2% у 2016 році [2].

У той же час, частка видів діяльності, що відносяться до більш низьких технологічних укладів, є значно більшою і має тенденцію до подальшого збільшення. Так, виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів збільшилось з 18,0% у 2010 році до 21,6% у 2017 році; постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря досягло 26,7% у 2016 році в порівнянні з 2010 роком, коли це складало 20,8%. Питома вага продукції добувної промисловості і розроблення кар'єрів – збільшилась з 10,0% у 2010 році до 11,2% у 2016 році.

Рис.2 Питома вага промислової продукції 1-3 технологічних укладів у її загальному обсязі у 2010 та 2016 роках
Джерело: [2]

Складається враження, що країна харчується, лікується і спустошує надра [2]. Виправити ситуацію можна за допомогою успішного інноваційного розвитку країни на базі посилення ролі наукової діяльності, розвиток якої, в свою чергу, залежить від її фінансування. Згідно Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»: «Держава забезпечує бюджетне фінансування наукової і науково-технічної діяльності у розмірі не менше 1,7 відсотка валового внутрішнього продукту України» [1, ст.48, п.2]. Виконання ст.48, пункт 2 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» не було дотримано в жодному році 21 сторіччя (табл.1) [3].

Таким чином, загальною проблемою науково-технічної та інноваційної діяльності в Україні є зменшення обсягів фінансування з державного бюджету, недофінансування або припинення фінансування наукових та науково-технічних програм.

Фінансування інноваційної діяльності стало «особистою» справою суб'єктів господарювання, що здійснюється за рахунок власного капіталу на рівні 95 -97% від загального обсягу фінансування, а сума власних коштів суб'єктів господарювання є недостатньою для розширеного інноваційно-технологічного відтворення промислового виробництва та здійснення реструктуризації економіки на основі впровадження науково-технічних досягнень (табл.2).

Таблиця 1 - Питома вага витрат на інноваційну діяльність у ВВП України, %

Роки	Номінальний валовий внутрішній продукт України, млн. грн.	Загальна сума витрат на інноваційну діяльність, млн.грн.	Питома вага витрат на інноваційну діяльність у ВВП України, %
2000	170070	1757,1	1.03
2001	204190	1971,4	0.97
2002	225810	3013,8	1.33
2003	267344	3059,8	1.14
2004	345113	4534,6	1.31
2005	441452	5751,6	1.30
2006	544153	6160,0	1.13
2007	720731	10821,0	1.50
2008	948056	11994,2	1.27
2009	913345	7949,9	0.87
2010	1082569	8045,5	0.74
2011	1316600	14333,9	1.09
2012	1408889	11480,6	0.81
2013	1454931	9562,6	0.66
2014	1566728	7695,9	0.49
2015	1979458	13813,7	0.70
2016	283182	23229,5	0.97

Джерело: [3]

Фінансування інноваційної діяльності за рахунок коштів державного бюджету за останні двадцять років коливається в межах 0.4- 3.04%. Але використання навіть цих обмежених коштів не спрямовується у визначені державою пріоритетні напрями інноваційної діяльності, значна їх частина надається добувним підприємствам, низькотехнологічним і середньо низькотехнологічним виробництвам (металургії, хімії). Такий галузевий розподіл державних коштів консервує існуючу застарілу технологічну структуру виробництва.

Залучення кредитних коштів дозволяє підприємствам розширювати інноваційно-технологічний базис виробництва, проте в умовах дорогих кредитних ресурсів мало рентабельні підприємства промисловості є неплатоспроможними позичальниками, для яких залучення довгострокового кредитування для здійснення інноваційної діяльності є практично недоступним.

Така економічна модель розвитку не формує внутрішній платоспроможний попит на інновації, не передбачає інвестицій у людський капітал, не створює стимулів до інноваційної діяльності, призводить до занепаду науки і освіти, оскільки за такої моделі не формується попит на кваліфікованих працівників. Кількість працівників наукових організацій зменшилась з 182484 чол. у 2010 році до 97912 чол. у 2016 році (майже в 2 рази) [4].

Таблиця 2 - Джерела фінансування інноваційної діяльності в Україні, млн. грн.

	Загальна сума витрат	У тому числі за рахунок коштів							
		власних		державного бюджету		іноземних інвесторів		інші джерела	
2000	1757,1	1399,3	79,65	7,7	0,44	133,1	7,56	217,0	12,35
2001	1971,4	1654,0	83,90	55,8	2,83	58,5	2,97	203,1	10,30
2002	3013,8	2141,8	71,07	45,5	1,51	264,1	8,76	562,4	18,66
2003	3059,8	2148,4	70,21	93,0	3,04	130,0	4,25	688,4	22,50
2004	4534,6	3501,5	77,22	63,4	1,40	112,4	2,48	857,3	18,90
2005	5751,6	5045,4	87,72	28,1	0,49	157,9	2,75	520,2	9,04
2006	6160,0	5211,4	84,60	114,4	1,86	176,2	2,86	658,0	10,68
2007	10821,0	7969,7	73,65	144,8	1,34	321,8	2,97	2384,7	22,04
2008	11994,2	7264,0	60,56	336,9	2,81	115,4	0,96	4277,9	35,67
2009	7949,9	5169,4	65,02	127,0	1,60	1512,9	19,03	1140,6	14,35
2010	8045,5	4775,2	59,35	87,0	1,08	2411,4	29,97	771,9	9,60
2011	14333,9	7585,6	52,92	149,2	1,04	56,9	0,40	6542,2	45,64
2012	11480,6	7335,9	63,90	224,3	1,95	994,8	8,67	2925,6	25,48
2013	9562,6	6973,4	72,92	24,7	0,26	1253,2	13,11	1311,3	13,71
2014	7695,9	6540,3	84,98	344,1	4,47	138,7	1,80	672,8	8,75
2015	13813,7	13427,0	97,20	55,1	0,40	58,6	0,42	273,0	1,98
2016	23229,5	22036,0	94,86	179,0	0,77	23,4	0,10	991,1	4,27

Джерело: [2]

Аналіз обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт за останні 20 років виявив також зниження питомої ваги обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт у ВВП з 1.36% у 1996 році до 0.98% у 2005 році і до 0.6% у 2015 році [4]. А розвиток країни неможливий без всебічного та постійного використання нововведень, постійного перетворення наукових знань у технології та науково-технічні розробки для виробництва.

Стан інноваційного розвитку визначається перш за все глобальним інноваційним індексом, дослідженням інноваційного клімату країн, що проводяться з 2007 року. Глобальний інноваційний індекс складається з 7 ключових елементів: інститути, людський капітал, інфраструктура, ринковий досвід, бізнесовий досвід, науково-практичні результати та результати творчої діяльності. Інноваційний розвиток України за міжнародними показниками інноваційності представлений в табл.3.

Як свідчать отримані дані, достатньо високий результат Україна має по елементу „людський капітал і дослідження” і за „отримані знання та технології (науково-практичні результати)”. За останнім елементом позиція України щороку зміцнюється. Україна має добре розвинену систему освіти, значний науковий базис, а також деякі технологічні ноу-хау, що успішно втілені в окремих сферах. Це характеризує більш значний інноваційний потенціал в порівнянні з країнами які мають співставну величину ВВП. Питання залишається в тому, наскільки ефективно Україна зможе використовувати цю перевагу.

Таблиця 3 - Інноваційний розвиток України за міжнародними показниками інноваційності (позиція в рейтингу)

Назва показника	2010	2011	2012	2014	2015	2016
Глобальний інноваційний індекс		60	63	63	64	56
інститути	101	103	117	103	98	101
людський капітал і дослідження	36	40	48	45	36	40
інфраструктура	68	101	98	107	112	99
ринковий досвід	86	64	68	90	89	75
бізнесовий досвід	74	45	51	87	78	73
науково-практичні результати	75	40	30	38	34	33
результати творчої діяльності	47	70	83	77	75	58

Джерело: [5]

Стан інноваційного розвитку України, який, з одного боку, пояснюється застарілою матеріальною базою країни, а, з іншого, характеризується високим інтелектуальним показником кадрового потенціалу країни, може бути поліпшений за рахунок вирішення проблем інституціонального розвитку країни. Якщо розглянути елементи глобального інноваційного індексу, то можна відзначити, що найнижче значення Україна має по елементу „інфраструктура” та „інститути”, що

ще раз підкреслює важливість проблеми інституціонального перетворення.

Таким чином, однією з умов реальних перетворень в Україні, її економічного оздоровлення за рахунок інноваційного потенціалу, є формування інституційного середовища, що має назву "національні інноваційні системи".

Сучасна теорія управління інноваціями приділяє особливу увагу інституціональним методам і механізмам відтворення інновацій.

Механізми інноваційної економіки можуть працювати ефективно тільки за наявності певного набору інститутів, тому процес формування інноваційного потенціалу повинен протікати паралельно з формуванням відповідного інституціонального середовища (табл.4).

Таблиця 4 - Визначення поняття «Інституціональне середовище»

№ з/п	Визначення і тлумачення поняття	Автор
1	Інституціональне середовище — це рамки укладення інституціональних угод (договорів між окремими індивідами, спрямованими на зниження трансакційних витрат	Д. Норт [6, С. 6]
2	Інституціональне середовище —правила гри, що формують контекст, у якому здійснюється економічна діяльність (звичаї, норми, політика, судова система, право власності і контрактне право —параметри (що варіюються), які змінюють конкурентні витрати управління)	О. Вільямсон [7, С. 36]
3	Інституціональне середовище — набір політичних, економічних, соціальних і юридичних угод, що встановлюють основу для виробництва та обміну	Дж. Окслі [8, С. 283]
4	Інституціональне середовище (економічна конституція, інституціональна структура економіки, інституціональні рамки) — характеристики зовнішнього середовища, що є значимими для економічної діяльності, сукупність цінностей, формальних і неформальних норм, які впливають на співвідношення стимулів у діяльності та обумовлюють досягнення мінімальної згоди між людьми	А. М. Олейник [9, С. 401]
5	Інституціональне середовище (у структурі національної інноваційної системи) — комплекс інститутів правового, фінансового і соціального характеру, що забезпечують інноваційні процеси і мають національне коріння, традиції, політичні й культурні особливості	С. О. Кузнецова [10,С.37]
6	Інституціональне середовище — сукупність основних соціальних і юридичних норм, яка утворює базис для виробництва, обміну і споживання	Р. І. Капелюшніков [11, С. 39]
7	Інституціональне середовище —це рівень підприємницького й управлінського потенціалу, а також соціологічної та правової системи	А.А. Ткач [12, С. 43]

Джерело: складено автором на основі [6-12]

Таким чином, інституціональне середовище - це сукупність формальних і неформальних інститутів, що діють на цей час і визначають основні напрями розвитку суспільства.

Для становлення інноваційної економіки необхідно сформувати інституціональне середовище, яке визначатиме напрями розвитку, форми, взаємозв'язки і взаємодії економічних суб'єктів.

Сучасний стан інноваційного середовища України характеризується:

- орієнтацією економічної політики держави на збереження економічної моделі розвитку країни, яка ґрунтується на низько технологічних укладах і збереженні тих видів господарської діяльності, які забезпечують доходи рентного типу. Це призводить до зниження попиту на інновації і не сприяє розвитку конкурентного середовища;

- орієнтацією економічної політики держави на дешеву робочу силу, якість освіти якої не дозволяє оволодівати новітніми технологіями, що також призводить до зниження попиту на інновації;

- недостатністю інституційного забезпечення інноваційної діяльності, що призводить, зокрема, до недосконалості нормативно-правової бази щодо інноваційної діяльності;

- недостатністю рівня захисту інтелектуальної власності;

- недостатніми темпами реформ в економічній та адміністративній сферах.

Найбільш небезпечним в даній ситуації є те, що Україна втрачає свої переваги щодо розвиненої системи освіти, значного наукового бізнесу (який зменшується в результаті недостатньо фінансування) і це призводить до знецінення «Людського потенціалу» країни; відтоку кращих людських ресурсів до інших країн з розвинутою економікою, а економіка України в рамках світового господарства може конкурувати насамперед за рахунок дешевої робочої сили. Таким чином, скорочується попит на якісну освіту, а це вже загроза становленню інноваційної економіки України в перспективі.

Необхідність забезпечення інноваційного розвитку в Україні зумовлює необхідність удосконалення чинного фінансово-господарського механізму (сучасного інструментарію державного впливу на економічні і соціальні процеси).

Інституціональний механізм, як складова фінансового механізму, створює організаційно-нормативні умови стабільної роботи суб'єктів

економіки у сфері фінансів, законодавчо закріплюючи економічні відносини, що складаються; сприяє ефективній реалізації поставлених державою цілей і завдань.

Проблема формування нових інститутів є актуальною для України. Ця проблема може бути вирішена як шляхом «запозичення» інститутів у розвинутих країн, які готові оплатити витрати на «імітацію або повторення» своїх інститутів, тому що інституціональна подібність країн полегшує економічні контакти, розширює ринкові межі; так і шляхом створення або шляхом модернізації власних інституціональних форм фінансової системи.

Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» в якості початку змін моделі економічного розвитку передбачає створення ефективної інституційної системи запобігання та протидії корупції, незалежного судочинства [13].

Вплив держави на інноваційно-економічний розвиток країни здійснюється насамперед через податкову політику. Необхідно в перспективі забезпечити перетворення доходної (а не видаткової) частини бюджету, насамперед, податків, у найважливіший інструмент фінансового впливу на економіку.

Якщо проаналізувати фінансовий результат роботи підприємств України за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні і малі, то можна відмітити, що чим менше розмір підприємства, тим більша питома вага прибуткових підприємств.

Так питома вага прибуткових підприємств серед великих підприємств – 51.8% у 2014 році і 55.7% у 2015 році і 65.8% у 2016 році, серед середніх – 62.6% у 2014 році і 71.7% у 2015 році та 76.4% у 2016 році, а серед малих підприємств – більше ніж 66.5% у 2014 році і 73.9% у 2015 році та 73.3% у 2016 році. (таблиця 5).

Але, якщо проаналізувати дані таблиці 5, можна відмітити:

1. Динаміка прибуткових підприємств.

Питома вага прибуткових великих і середніх підприємств зростає, тоді як питома вага малих прибуткових підприємств хоча і незначно, але знижується.

2. Аналіз загального фінансового результату.

Питома вага підприємств, які одержали прибуток за останні три роки коливається в межах 66,3 -73,4%. Але, порівнявши абсолютну суму

прибутків і збитків підприємств видно, що в 2014-2015 році збитки майже в 2 рази перевищували прибутки підприємств і лише у 2016 році прибутки підприємств на 15% перевищили збитки. Така тенденція спостерігається на великих і середніх підприємствах і лише малі підприємства до цих пір не можуть подолати цю негативну тенденцію, хоча розрив між сумою прибутків і збитків скоротився і тепер збитки малих підприємств перевищують їх прибутки не в 2-4 рази, а лише на 22,4%.

3. Порівняльний аналіз загальної суми податків підприємств у бюджети різних рівнів.

Таблиця 5 - Фінансові результати до оподаткування за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства у 2014-2016 р.р., (млн.грн.)

Показники	Фінансовий результат до оподаткування	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат
Усього- 2014	-564376,8	66,3	233624,7	33,7	798001,5
2015	-348445,4	73,7	387532,9	26,3	735978,3
2016	69887,8	73,4	443012,1	26,6	373124,3
по великих підприємствах-2014	-189934,1	51,8	81040,7	48,2	270974,8
2015	-145576,8	55,7	105290,8	44,3	250867,6
2016	61222,7	65,8	158665,9	34,2	97443,2
по середніх підприємствах-2014	-199180,3	62,6	103427,9	37,4	302608,2
2015	-91139,9	71,1	186770,4	28,9	277910,3
2016	32816,5	76,1	177033,7	23,9	144217,2
по малих підприємствах-2014	-175262,4	66,5	49156,1	33,5	224418,5
2015	-111728,7	73,9	95471,7	26,1	207200,4
2016	-24151,4	73,3	107312,5	26,7	131463,9
у тому числі по мікропідприємствах-2014	-100967,0	66,9	18697,5	33,1	119664,5
2015	-57961,0	73,6	33065,0	26,4	91026,0
2016	-34639,9	72,3	37963,0	27,7	72602,9

Джерело: [14]

Якщо врахувати, що великі і більша частина середніх підприємств знаходячись на традиційній системі оподаткування сплачують податки до бюджету лише закінчуючи рік з прибутком, а малі підприємства (які в основному знаходячись на спрощеній системі оподаткування, сплачують податки незалежно від фінансового результату), то має сенс проаналізувати абсолютні суми податків підприємств різного розміру до бюджетів різних рівнів на базі аналізу обсягу реалізованої продукції, (товарів, послуг) підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі (таблиця 6).

Виходячи з даних табл.5 загальний фінансовий результат великих і середніх підприємств (ЗФР), які одержали прибуток у 2016 році складає:

$$\text{ЗФР} = 158665,9 + 177033,7 = 335699,6 \text{ млн. грн.}$$

Податок на прибуток (ПП), який складає 18% від прибутку до оподаткування в даному випадку дорівнює:

$$\text{ПП} = 0,18 \cdot \text{ЗФР} = 60425,928 \text{ млн. грн}$$

Таблиця 6 - Обсяг реалізованої продукції, (товарів, послуг) підприємств у 2016 році, млн.грн.

Показники	Обсяг реалізованої продукції, (товарів, послуг), млн.грн.	Питома вага обсягу реалізованої продукції, (товарів, послуг), у % до загального обсягу реалізації
Великі підприємства	2391454,3	38,3
Середні підприємства	2668695,7	42,8
Малі підприємства	1177385,2	18,9
Усього	6237535,2	100,0

Джерело: [14]

Згідно даних табл.6 загальний дохід малих підприємств у 2016 році склав 1177385,2 млн.грн. Єдиний податок (ЄП=5%) дорівнює:

$$\text{ЄП} = 0,05 \cdot 1177385,2 = 58869,26 \text{ млн. грн}$$

Результат вражає. Тому одним з напрямків удосконалення фінансових важелів забезпечення стійкості розвитку національної економіки є удосконалення податкової політики та ефективний розвиток середнього і малого бізнесу.

Основними видами податкової підтримки інноваційної діяльності підприємств є:

- податкові кредити (відстрочка по сплаті податків на певний період);
- прискорена амортизація устаткування, що придбане для впровадження інноваційних проектів. Списання витрат у перший рік зменшує поточні доходи бюджету, але збільшує базу податків на прибуток у наступні роки. Крім того, нове устаткування збільшить обсяг

виробництва продукції, що також вплине на збільшення бази податків наступних років;

- встановлення інвестиційної премії з податку на прибуток у розмірі 100% в рік впровадження інноваційних проектів, якщо програма інноваційного розвитку підприємства і в наступному році передбачає впровадження іншого інноваційного проекту. Це може стати стимулом для розподілу прибутку не на користь споживання, а на користь інвестицій інноваційного характеру.

Висновки. Таким чином, на успішність інноваційного розвитку України негативно впливають: недостатній рівень фінансування науково-дослідних робіт; слабкий розвиток інфраструктури трансферу технологій; недосконалість податкової системи і повільний розвиток ефективних форм інноваційної діяльності; технологічна структура виробництва країни, яка не формує внутрішній платоспроможний попит на інновації, не передбачає інвестицій у людський капітал, не створює стимулів до інноваційної діяльності, призводить до занепаду науки і освіти, оскільки за такої моделі не формується попит на кваліфікованих працівників. Це призводить до зниження рівня “інтелектуалізації” експортної продукції країни.

Для вирішення цих проблем необхідно: створювати нові структури-учасники інноваційної діяльності; продовжувати розвивати систему освіти та науковий базис країни; розвивати системи соціального та економічного інвестування; активізувати використання ресурсів комерційних організацій; забезпечити державну підтримку інноваційного підприємництва, створення механізмів і стимулів для підвищення зацікавленості у впровадженні нововведень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України « Про наукову і науково-технічну діяльність».-Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016,№3.
2. Статистична інформація. Економічна статистика /Промисловість.- [Електронний ресурс]- Режим доступу: - <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. ВВП України: структура і динаміка (2002-2017 р.р) .- [Електронний ресурс]- Режим доступу: - [http://www. Index.minfin.com.ua](http://www.Index.minfin.com.ua)
4. Статистична інформація. Економічна статистика / Наука, технології та інновації.- [Електронний ресурс]- Режим доступу: - <http://www.ukrstat.gov.ua>

5. Global innovation Index .- [Електронний ресурс]- Режим доступу: - <http://www.global-innovationindex.org/> <http://www>
6. Норт Д. Институты, институциональные изменения и функционирование экономики / Пер. с англ. А. Н. Нестеренко. - М. : Фонд "Начала", 1997. - 180 с.
7. Уильямсон О.И. Экономические институты капитализма: Фирмы, рынки, «отношенческая контрактация» / Пер. с англ. Ю.Е. Благова, В.С. Каткало, Д.С. Славнова, Ю.В. Федотова, Н.Н. Цытович. — СПб. : Лениздат; 1996. — 702 с.
8. Oxley, J. E. Institutional environment and the mechanism of governance: The impact of intellectual property protection on the structure of inter-firm alliances // J. of Economic Behavior & Organization. 1999. № 38. P. 283-309.
9. Олейник А. Н. Конституция российского рынка // Институциональная экономика : учебник / под общ. ред. А.Н. Олейника : Инфра-М, 2005. 704 с.
10. Кузнецова С. А. Инновационный менеджмент : учеб. пособ. для вузов / С.А. Кузнецова, Н. А. Кравченко, В. Д. Маркова, А. Т. Юсупова. - Новосибирск : Изд-во Сиб. отд-ния РАН, 2005. - 276 с. - [Електронний ресурс]- Режим доступу: - https://www.ozon.ru/person/2499305/?group=div_book
11. Капелюшников Р. И. Неинституционализм. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL: www.libertarium.ru/kapelushnikov
12. Ткач А.А. Институціональна економіка. Нова інституціональна економічна теорія: навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 304 с.
13. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12 січня 2015 року, №5/2015 – [Електронний ресурс]- Режим доступу: - <http://www.president.gov.ua/-document/18688html>.
14. Статистична інформація. Економічна статистика /Діяльність підприємств.- [Електронний ресурс]- Режим доступу: - <http://www.ukrstat.gov.ua>